

100-dages talen januar 2012

Solidaritet

(Center for Militære Studier)

Tak fordi jeg måtte komme.

Det er ikke tilfældigt, jeg holder netop denne tale i dag. Og for jer, her på Center for Militære Studier.

Jeg har med dagen i dag været forsvarsminister i 100 dage. Jeg har med andre ord haft rimelig tid til at forstå den situation, dansk forsvar står i – og hvad det er for udfordringer, der venter rundt om hjørnet.

Jeg brugte selv en årrække af mit liv på at skrive en ph.d. i jura, om folkeret og EU mere præcist. Man kunne foranlediges til at tro, at man skal være meget klog for at få titlen ph.d. foran sit navn. Det behøver man ikke. Min familie vil sige jeg er et levende bevis.

Men man skal være ihærdig og tålmodig. Sådan er det med en stor del af den viden, vi producerer i et moderne samfund. Det falder ikke ned som en gave fra Himmelen. Nej, ny viden ser dagens lys gennem hårdt, systematisk og vedholdende arbejde. Det ved I her på CMS.

I har fra starten været en strategisk satsning for Københavns Universitet. Vi og forsvarsforligskredsen forventer af jer, at I leverer forskning på højeste internationale niveau.

Sådan må det være: Når man er den lille, som Danmark er, klarer man sig ved at være smartere end de store. Det er i høj grad jeres ansvar.

---o0o---

Efter 100 dage er tiden kommet til at lægge frem, hvad den nye regering og jeg har af visioner for forsvaret. Og et omdrejningspunkt for det arbejde, der venter rundt om hjørnet vil være, at vi bliver endnu bedre til at tænke os om. At vi bliver bedre til at udnytte de mange gode kræfter i forskningens verden, når vi tager fat på at udvikle det danske forsvar og beredskab, og endegyldigt gør os fri af svar, der hører fortiden til.

Jeg står her på CMS i dag for at sige det meget klart:

Vi skal tænke os godt om.

Vi skal tænke os godt om, når vi tager stilling til, hvilken retning vi udvikler det danske forsvar og beredskab.

Det talte ord er gældende

Vi skal tænke os godt om, når vi tager stilling til, hvor og hvordan vi vil bruge det danske forsvar rundt om i verden.

Vi skal tænke os godt om, når vi søger svar på spørgsmålet om fremtidens forsvarspolitik og sikkerhedspolitik.

Hvordan forsvarer vi danske interesser i det 21. århundrede?

Hvordan forsvarer vi vores frihed og velstand for vores børn og børnebørn?

Hvordan fremmer vi fred og frihed i en verden, der kan synes langt væk, men som i realiteten er rykket ganske tæt på os?

Det er de spørgsmål, jeg som forsvarsminister skal søge at svare på. Og svare begavet på.

---o0o---

Vi er et lille land. Vi kan ikke stille meget op på egen hånd. Vi forsvarer ikke Danmark ved at stille grænsebomme op langs den danske grænse til Tyskland.

At forsvare Danmarks interesser i verden i dag kræver en aktivistisk sikkerhedspolitik.

En aktivistisk sikkerhedspolitik betyder for et land som Danmark – ja vel egentlig for lande af alle størrelser – at vi er en del af et internationalt fællesskab.

Vi skal være i stærke alliancer. Og vi skal være solidariske med de lande, vi er sammen med. Fordi det er det rigtige at gøre. Men først og fremmest fordi vi som lille land har brug for, at vores solidaritet vender tilbage som andres solidaritet med os.

Vi styrker vores sikkerhed som nation, ved at stå skulder ved skulder med vores allierede, når der er brug for det.

Vi stiller Danmark stærkere, hvis vi er med til at håndhæve international lov og orden der hvor kaos og den stærkes ret får lov at træde befolkninger under fode.

Jeg siger som statsministeren gjorde det i sin nytårstale: Vi tror stadig på solidaritet.

---o0o---

Vi kender citatet af Viggo Hørup fra 1883:

”Hvad skal det nytte?”

Efter katastrofen i 1864 kunne Hørup ikke se, hvorfor Danmark skulle bruge flere penge på forsvaret. Vi var blevet så lille et land, og med så store naboer, at det alligevel ikke ville nytte at tage kampen op, hvis de ville bekrige os. Så hvad skulle det nytte, at have et dansk forsvar?

Tilgangen var, at hvad udad var tabt, skulle indad vindes. Danskerne byggede et samfund op, der blev et af verdens mest frie og velstående lande.

Vi smøgede ærmerne op og knoklede – dag for dag, år for år, generation for generation. Vi blandede os ikke i verden omkring os.

Men vi kan ikke længere forsvare Danmark ved at dukke os. Intet land har i dag den mulighed at vælge verden fra. Vi kan ikke vælge truslen og ondskaben fra.

Vi kunne ikke dukke os og undgå at blive ramt 11. september 2001 i USA, 12. oktober 2002 på Bali, 7. juli 2005 i London eller 22. juli 2011 i Norge. Danskere omkom. Vores værdier og interesser blev angrebet.

Jeg deler ikke den opfattelse, at et lille land som Danmark skal blande sig uden om verdens anliggender. Og lade andre tage slæbet, når det kræver militær indsats.

Det nytter noget, når vi sammen med vores allierede og internationale partnere tager ansvar.

Det nytter noget, når danske mænd og kvinder rejser sig for at tage af sted og gøre en forskel. Mennesker, der har besluttet sig for at kæmpe for noget, der er større end egen vinding.

Med udviklingen siden Berlinmurens fald er det således ikke længere et spørgsmål *om* vi møder verden, men *hvordan* vi møder verden.

Og det skal naturligvis nytte noget, det vi gør. Vi har ikke alverdens militærmagt. Derfor skal vi tænke os rigtig godt om og løbende tage stilling til, hvordan vi gør nytte.

Jeg tror ikke på den form for aktivisme, der ledte Danmark ind i Irak-krigen. Det var en forkert krig. Den var ikke tænkt godt nok igennem. Beslutningen om krigen stod på et unøjagtigt grundlag.

Debatten for tiden kan give et andet indtryk, men jeg vil gerne i dag slå helt fast: Ansvar for krigen og dens fejl hviler først og fremmest på politikernes skuldre.

Jeg har ved selvsyn oplevet den professionalisme, som danske soldater udviser både herhjemme og i internationale opgaver. De gør et rigtigt godt arbejde – og Danmark og vi danskere høster meget international anerkendelse for danske soldaters indsatser rundt om i verden.

Det er ikke nemt at være ude i verden og kæmpe for menneskerettigheder og de værdier, som er vores.

Men det er en falsk modsætning at opstille, at vi skal vælge mellem vores principper og aktivistisk sikkerhedspolitik.

”Du kan jo ikke føre en aktivistisk udenrigspolitik, uden at få beskidte hænder” som det er blevet udtrykt.

Det er forkert. Og historieløst. Det moderne Danmarks tid som aktiv nation på verdensscenen startede med Uffe Ellemann-Jensen. Han har på mange måder stået fadder til den aktivistiske udenrigspolitik vi har ført siden Murens Fald.

Folkeretten, menneskerettighederne, frihedsidealerne var selve målet for Ellemann-Jensens engagement i

Baltikum. Danmark kæmpede, idealerne vandt. Den aktivistiske udenrigspolitik var født.

Vi kan ikke gå i krig for nogle principper og værdier, og så knægte de selv samme principper og værdier.

Spørgsmålet er, om man skal holde sig helt væk og kun være til stede, der hvor forholdene er helt og absolut i orden, eller om man skal forsøge at påvirke forholdene, så de bliver i orden, der hvor det også er svært.

Jeg mener, at der er tre principper vi må følge når vi fører en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik:

For det første: Danmarks engagement skal have bred opbakning i Folketinget og befolkningen. Det giver den nødvendige robusthed, også når det er svært og omkostningsfuldt.

For det andet: De danske og internationale værdier og principper gælder ikke alene som mål for vores indsats men også for processen.

For det tredje: Der skal være størst mulig åbenhed om den danske indsats, og grundlaget for indsatsen, også – eller måske navnlig - når det er besværligt, det vi laver.

---o0o---

Det er efter min og regeringens opfattelse ikke et spørgsmål *om*, vi skal deltage i skarpe operationer, men om *hvor* og *hvordan*.

Jeg tror på, at vi fremover skal bruge vores ressourcer med større omhu.

Tiden er kommet til, at vi i højere grad fokuserer på at forebygge end at slukke brande. Det skal populært sagt i højere grad være brandinspektøren, vi sender ud på tilsyn, end det er brandmanden, vi sender ud og slukker brand.

Hvor har Danmark så en interesse i at gøre en indsats – gøre nytte?

Min farbror, Hans Hækkerup, var forsvarsminister i tiden efter Murens fald i 1990'erne. Han var med til at engagere Danmark i internationale koalitioner og åbne for at dansk forsvar lagde styrke bag Danmarks udenrigspolitik.

Vi gjorde en stor indsats for at støtte de nye demokratier i Østeuropa i deres vej mod NATO og EU.

Ikke mindst i forhold til de baltiske lande gjorde dansk forsvar en afgørende indsats. Og Niels Helveg Petersen og Nyrup satte med kæmpe-indsatser på NATO-topmødet i 1997 en afgørende milepæl for de tre baltiske landes efterfølgende optagelse i Alliancen.

Vi deltog i FN-indsatserne på Balkan fra 1992. Vi var i Bosnien og Makedonien. Vi var med i Kosovo – i Mitrovica hvor det var sværest – og vi er der stadig.

I dag er vi i Afghanistan for at forhindre det forarmede land i igen at blive en sikker havn for terrorister, hvis mål også kan være at ramme Danmark.

Vores forsvar gjorde stor nytte i Libyen. Bare spørg Befolkningen i Benghazi eller i Misrata.

Og vi er i Aden Bugten og i farvandet ud for Somalias kyst. Vi er aktive. Det viser den seneste befrielse af gidsler fra Iran og Pakistan. Vi er i området sammen med en lang række andre lande. I en fælles, international indsats for at komme pirateri til livs. Men vi er der også fordi vi som nation har helt konkrete kommercielle interesser at varetage. Danske rederier transporterer omkring 10 % af verdenshandelen. Det handler om arbejdspladser. Om at sikre eksport. Skabe vækst.

Danmark er med.

Vi fører en aktiv, ansvarlig og engageret udenrigspolitik.

Ikke kun i ord.

Ikke kun i udviklingsbistand.

Også i militær handling.

Fordi vores interesser ikke stopper ved Dybbøl Banke.

Fordi vi ikke forsvarer vores værdier og sikrer vores sikkerhed ved at tro, at vores verden stopper ved grænsen til Tyskland.

Fordi vi tværtimod beskytter vores frihed og velstand ved at give befolkninger andre steder i verden, mulighed for selv at opnå frihed og velstand i deres eget land.

DRIK NOGET VAND

---o0o---

Der går en joke i Forsvarsministeriet – jeg tror i hvert fald, det er en joke – at næste investering for forsvaret må være et hangarskib...

Men det koster ca. 26 milliarder kroner at købe et hangarskib, og ca 2 milliarder om året at bemane og anvende det. Så det bliver nok noget vi skal overlade til forsvarsministeren i 2050; men mon ikke det også er en Hækkerup...

Vi skal ikke have et hangarskib – men forestil jer et alligevel, se det for jer...

Forestil jer, at det samlede danske forsvar kunne samles på et hangarskib.

Billedet af et hangarskib, der kan rumme alle de militære kapaciteter, vi får brug for ved fremtidens indsatser er et godt udgangspunkt for at forstå min vision for fremtidens danske forsvar.

---o0o---

For det første: Vi skal blive bedre til at se, hvor problemerne kan opstå. Det er ikke uvæsentligt, hvor man placerer et hangarskib. Det tager tid at deployere – sejle derhen, hvor behovet vurderes at være.

Det kræver omtanke og et grundigt forarbejde. Derfor skal vi blive bedre til at se, hvor fremtidige konflikter vil opstå – hvor Danmark har en interesse i at gøre en indsats.

Vi skal sammen med vores allierede og internationale partnere styrke vores viden om kommende, potentielle konfliktområder bl.a. ved hjælp af forskning og efterretningsvirksomhed. Det arbejde, som foregår her på Center for Militære Studier, bidrager til at styrke vores viden.

For mig er det afgørende, at vi i Danmark beslutter at engagere os på et så informeret grundlag som muligt. At vi får tænkt alternativer og mulige følgevirkninger igennem. Og at vi gør det klart for befolkningen, hvad vi helt konkret ønsker at opnå med vores engagement.

Vi har al mulig interesse i et stærkt internationalt fællesskab. I international lov og orden. I at være solidariske med vores allierede og internationale partnere. Være der for dem, så de kan være der for os.

Vi skal blive bedre til at se rundt om hjørnet – hvor henne konflikterne kan opstå.

Vi har begrænsede ressourcer. Vi kan ikke som f.eks. USA være klar med indsatser, hvor end de måtte

opstå. Vi er nødt til at tænke os godt om og lægge vores indsats, hvor det gør mest nytte set fra et dansk perspektiv.

Det er umuligt at forudsige præcist, hvor, hvornår og hvordan de fremtidige konfliktområder og dermed internationale operationer bliver.

Dem vil der være nogle stykker af. At en bølge af folkelige protester i Nordafrika og Mellemøsten ville føre til at danske F16-fly kastede over 900 bomber i en NATO-ledet operation i Libyen virkede for blot et år siden helt usandsynligt.

Vi kommer til at arbejde med kortere tidshorisonter end før for at kunne forudse og analysere forskellige udfald.

Jo bedre vi kan være på forkant med fremtidige konflikter – og jo bedre vi forstår de forskellige faktorer og bevægelser, der styrer, at konflikter bryder ud – desto bedre kan vi forberede os og målrette vores indsatser. Og derefter placere hangarskibet dér, hvor det gør størst nytte.

---o0o---

Det andet pejlemærke for fremtidens danske forsvar er fleksible kapaciteter.

På hangarskibet er der alene plads til præcis de redskaber, som skal være i vores værktøjskasse. Hverken mere eller mindre.

Det samme er tilfældet med dansk forsvar. Pengekassen skrumper. Vi må skære til. Igen vil jeg bruge statsministerens ord:

”I den kommende tid skal vi tage beslutninger, der kan måle sig med de sværeste i vores historie.

Men vi gør det, fordi det er nødvendigt. Vi gør det ikke, fordi vi er holdt op med at tro på solidaritet. Men netop fordi vi stadig tror på solidaritet, og tror på at vi skal have alle med.”

Vi skal blive mere effektive – få mere ud af færre midler. Justere værktøjskassens indhold og størrelse – skabe fleksible kapaciteter.

Jeg kan allerede nu sige, at jeg forudser, at der skal være færre ansatte i forsvaret. De skal til gengæld være udstyret med moderne og relevant materiel.

Vi skal kunne omstille os og reagere hurtigt – også til uforudsete begivenheder.

Jeg besøgte før jul danske Absalon, der lå for kaj i Mombasa i Kenya. Et amerikansk fartøj af samme

størrelse og på samme mission kræver en besætning på 200 soldater. Vi gør det med 100.

Hvordan?

Ved løbende at uddanne vores soldater, så de kan bruges i mere end én funktion. Sådan gør man, når man er den lille – så er man den kvikke.

Jeg tror ikke på, at løsningen på forsvarets økonomiske udfordringer ligger i at skære lidt over det hele. Jeg er klar til at se på nye måder at gøre tingene på. Der er ingen hellige køer.

Lad mig som eksempel nævne, at regeringen i starten af december sidste år nedsatte en arbejdsgruppe om modernisering af ledelsen af forsvaret. Gruppen kommer i midten af marts i år med sin redegørelse om forskellige modeller. Det er første skridt på vejen til et moderne og effektivt forsvar.

Samtidig skal vi også være klar til at udvikle nye kapaciteter. For vi er selvfølgelig nødt til at følge med og tilpasse os udviklingen. Det gælder for eksempel på cyber området, hvor vi skal have etableret en kapacitet til at kunne gennemføre operationer i cyberspace. Forsvarsministeriet skal også være med til beskytte hele samfundet mod cyberangreb.

Når der skal mere af noget nyt, må vi også finde det gamle, som vi så kan undvære.

---o0o---

Det tredje pejlemærke for fremtidens danske forsvar er samtænkning. Vi skal blive bedre til at samtænke vores indsats – både internt i forsvaret men i høj grad også i forhold til fx civile aktører og NGOer.

Lad mig understrege. Der er på ingen måde ikke tale om, at NGO'er og andre civile aktører skal under militær ledelse. Samtænkning betyder jo, det at tænke sig forskellige elementer samlet til en helhed.

På et hangarskib er der en klar og entydig ledelse med klart definerede opgaver til piloterne, soldaterne og skibsbesætningen. Der er korte kommandoveje. Enhederne er afhængige af hinanden, de skal samtænke den militære indsats.

Det er et lille samfund – én enhed – der arbejder tæt og naturligt sammen, for at skibet kan sejle i den udstukne retning og løse de opgaver, vi politikere pålægger forsvaret.

På samme måde skal vi arbejde sammen i vores internationale indsatser.

Hvis vi skal opnå en større effekt af vores forebyggende indsatser, er det vigtigt, at der er en klar sammenhæng mellem dansk udenrigspolitik, udviklingspolitik og sikkerhedspolitik i forhold til skrøbelige stater.

Vi skal være klar til at bruge en bred vifte af militære, politiske, diplomatiske, stabiliserende og udviklingspolitiske redskaber. Vi skal samtænke indsatsen. Den ny sikkerhedspolitik skal være gennemtænkt – det vil sige samtænkt.

En samtænkt forebyggelsesindsats kan konkret bestå i bl.a. kapacitetsopbygning, sikkerhedssektorreformer og bistandpolitiske tiltag.

Regeringen vil bidrage til forebyggelse ved at styrke forsvarets evne til at uddanne og træne lokale sikkerhedsstyrker og bistå med sikkerhedssektorreformer i udviklingslande.

Formålet er klart at opbygge modtagerlandenes evne til selv at løse udfordringerne lokalt med egne kapaciteter – og med egne borgere. Det er også et udtryk for respekt for vores internationale samarbejdspartnere. Lokale løsninger fungerer bedst!

For at understøtte denne indsats har regeringen oprettet en Pulje til Ny Sikkerhedspolitik, som bl.a. skal bruges til at stabilisere og genopbygge skrøbelige og

konfliktramte lande og kapacitetsopbygning. Under puljen oprettes en Freds- og Stabiliseringsfond, hvor den eksisterende Globalramme fra forsvarsforliget indgår. Dens årlige budget på 150 mio. kr. forstærkes med yderligere 45 mio. kr. i 2012.

Men det er ikke kun et spørgsmål om, hvad staten kan gøre for dig. Den private sektor også bidrage. Et konkret område for samarbejde kunne være i relation til indsatsen mod pirateri ud for Afrikas Horn f.eks. i forbindelse med kapacitetsopbygning af den kenyanske kystvagt.

Her kan den private sektor bidrage til indsatserne. Et nyligt eksempel på den private sektors bidrag er dansk Rederiforenings projekt om at fremme fiskerierhvervet i Somalia som et alternativ til pirateriet

I midten af december sidste år var jeg på besøg i Kenya.

På Danmarks vegne overrakte jeg den kenyanske flåde en materieldonation, som startskuddet til et dansk, bilateralt maritimt samarbejdsprojekt med Kenya om at opbygge en kenyansk kystvagt til bekæmpelse af pirateri, menneskesmugling og anti-dumpning.

Besøget i Kenya gav mig også mulighed for at besøge Kenyas hurtige reaktionsenhed og hovedkvarteret for

de Østafrikanske Reaktionsstyrker i Nairobi. Her har Danmark – sammen med de øvrige nordiske lande – et antal rådgivere stationeret for at bistå en lokal kapacitetsopbygning.

Vi er således allerede i gang på det konkrete plan med forebyggende tiltag. Men vi *kan* gøre mere. Vi *vil* gøre mere.

---o0o---

For det fjerde:

Et hangarskib sejler ikke alene. Det er afhængigt af andre skibe. På samme måde med dansk forsvar. Forsvaret er ikke en isoleret ø. Forsvaret er afhængig af samspillet med andre.

Evnen og viljen til at indsætte forsvaret i skarpe missioner rører vi ikke ved. Men finanskrisen er blevet et grundvilkår for forsvarspolitikken.

Derfor er jeg optaget af et øget samarbejde med bl.a. de nordiske lande og vores NATO-allierede.

Vi skal ikke være i stand til at løse alle opgaver – når som helst og hvor som helst. Dét har vi ikke råd til. Vi skal tage tyren ved hornene og komme i gang med

arbejdsdeling med vores allierede og internationale partnere.

Det er ingen hemmelighed, at vi fokuserer på en mere udtrykkelig og gennemtænkt arbejdsdeling – kort sagt Smart Defence, som NATO's generalsekretær har betegnet det. Enten kan man lade en international arbejdsdeling udvikle sig uden nogen plan eller overvejelser – dvs "by default". Eller også kan man prøve at gøre det på en mere intelligent måde – "by design", som NATOs generalsekretær har udtrykt det.

Jeg har selv foreslået, at vi ser nærmere på mulighederne for at indgå i et samarbejde med nogle af vores nabolande om suverænitetshåndhævelse i luften.

Og hvorfor ikke? Jeg ved godt, der er en række forbehold. Men det må vi arbejde os uden om. Det er jeg sikker på, vi kan, hvis vi tænker os godt om. Hvis I tænker jer godt om.

Alle skal ikke være klar til at løse alle opgaver og dermed have alle kapaciteter på hylderne. Og sådan er det jo heller ikke nu – Danmark har fx ingen ubåde. Norge ingen hangarskibe. Flere lande i NATO har ikke kampfly eller lufttankningsfly. Så der er allerede en vis international arbejdsdeling. Vi skal derfor engagere os dybere i multinationale samarbejder – med vores

allierede og internationale partnere. Det rejser store spørgsmål, herunder ikke mindst i forhold til national handlefrihed.

Men vi *kan* ikke det hele selv. Vi *skal* ikke det hele selv.

Danmark står stærkere, når vi vælger at stå sammen med blandt andre de øvrige nordiske lande.

Regeringen vil derfor opprioritere det nordiske samarbejde og udvikle samarbejdet om forsvarspolitikken.

I 2012 har Danmark formandskabet for det nordiske forsvarssamarbejde. Det vil vi bruge aktivt: fx i Østafrika til kapacitetsopbygning, styrket politisk dialog og multinationalt samarbejde i øvrigt.

---o0o---

Og lad mig så sige – for det femte: Vi skal tænke os godt om, inden vi benytter os af den styrke, det danske forsvar kan lægge bag vores lands udenrigspolitik. Vi skal have vores værdier med, når vi tager ud.

Danmarks engagement skal have bred opbakning i Folketinget og befolkningen. Det giver den nødvendige robusthed, også når det er svært og omkostningsfuldt, og det er det vigtigste fundament for at sikre

opbakning til hver enkelt af de soldater, som er til stede i meget svære situationer ude i verden, for at implementere politiske beslutninger truffet i Danmark.

De danske og internationale værdier og principper gælder ikke alene som mål for vores indsats men også for processen, f.eks. er tortur, umenneskelig behandling eller krænkelse af menneskerettighederne uacceptabelt som en del af vores indsats på den internationale scene.

Og der skal være størst mulig åbenhed og ærlighed om den danske indsats, og grundlaget for den, også – eller måske navnlig - når det er besværligt eller udfordrende, det vi laver. Militær indsats er meget besværlig, befolkningen skal vide når det ikke går efter planen, eller fejl bliver begået, regler overtrådt. Der er ingen garantier mod fejl, men de fejl som måtte blive begået skal ikke skjules.

---o0o---

Så dansk forsvar i fremtiden:

Vi skal blive dygtigere til at forudsige, hvor konflikter kan opstå.

Vores kapaciteter skal være så fleksible som muligt, så vi med færre ressourcer kan gøre mindst ligeså meget som i dag.

Vi skal samtænke den indsats vi yder – også i forhold til den politiske og de civile indsatser, så vi gør mest mulig nytte for de ressourcer vi bruger

Vi skal gå fordomsfrit til et styrket samarbejde med andre lande.

Og så ingen kan misforstå det: De værdier, vi tager ud og kæmper for, er ikke alene målet – de er en agørende del af midlet. Målet helliger ikke midlet. Kampen for folkeret og menneskerettigheder kræver, at vi lever op til dem, også i kampen for at nå dem.

---o0o---

Den nye regering har siddet i 100 dage. Men vores syn på behovet for at videreføre en aktivistisk sikkerhedspolitik er forankret i de seneste tre årtiers udvikling i den verden, der er ligeså meget en del af os, som vi er en del af den.

Vores tilgang til, *hvordan* den skal føres, står ikke mindst på erfaringerne fra de seneste ti år. Og hvordan den *ikke* skal føres.

Solidaritet er den røde tråd i den nye regerings politik.
Solidaritet, ikke blot fordi det er det rigtige at gøre,
men fordi det tjener Danmarks interesser.

At være solidarisk med vores allierede – yde vores.

At være solidarisk med befolkninger, der lever i ufrihed
og fattigdom – fordi det også gør os friere og rigere at
sætte undertrykte lande fri.

Solidaritet er ikke en gratis omgang for de
velmenende. Ingen steder bliver solidariteten mere
virkelig og stærk end i det danske forsvar, og få steder
gør solidariteten større forskel.

Tak for ordet.